

Fjärde roten, tomt 48

Kvarteret Sparbanken

Femte roten 1637–57v

Första roten 1657h–70

Norra hörnet mellan Västra Hamngatan
7 (västra sidan) och Kyrkogatan 16 (tills
m 4.49 o.4.50)

Sven Andersson skräddare R5 1655: 2

Jonas Nilsson (Valfisk fr Uddevalla?) skräddare

1666–81

(Identisk med Jonas småländer skräddare 1657–65?)

Jonas Nilsson skräddare ägde gård i nordvästra hörnet av Västra Hamnen och Kyrkogatan. Han gifte sig den 30.5.1665 med Elsebe Schröders (född 1640, begr. 30.8.1685). När hans dotter Margareta döptes 13.4.1670 var faddrarna David Matzen, Henrik Arfvedsson, Bryngel Radde, Anders Jacobsson köpgesäll, fru Anna Beckman, Anna von Akern, Gertrud Tham. Christina döptes 24.5.1672, Johannes 24.6.1676. Maria 5.8.1679, Caspar 25.5.1682, ett barn döpt 27.12.1684. Att han gifte om sig framgår inte av Christine kyrkas böcker men väl av det faktum, att när han avled 1688, så begravdes han den 17 juni tillsammans med en fyra månader gammal dotter.

Hyresgäst var 1667–74

snörmakare Herman Jacobsson von Adorp

Han gifte sig den 1.3.1663 med *Maria Schröder (Schroders)* och redan läget i bakugnslängden i anslutning till Jonas Nilsson skräddare och hans hustru Elsebe Schröder antyder att de var svågar. För detta talar också det faktum, att när såväl snörmakaren som hans hustru avled år 1674 utsågs Jonas Nilsson skräddare som förmyndare för dottern Gretie medan svågern *Casper Hansson skräddare* (se 3.54, Sparb.) tog sig an sonen Jacob och en *Anders Larsson* tredje barnet Susanna.

Skräddare Torsten Persson Hall, gift Chr 31.5.1687 med Margareta (död före 1696), den äldsta av de två efterlämnade döttrarna, begärde 31.7.1688 värderingsmän till sin avlidne svärfaders Jonas Nilsson skräddares hörnhus vid Västra lilla hamnen. Därtill förordnades åldermannen Måns Persson skräddare, Jonas Bengtsson skräddare och snickaren Frans Ertman. Torsten Halls änka gifte om sig med rotemästaren Nils Nilsson, som i kämnärsrätten den 24.10.1694 fordrades på 100 rdr courant (använda för gårdens lösen) av mästare *Kiättil bakares änka* enligt en obligation utgiven av framlidne skräddaren Torsten Hall den 3.10.1688. Något resterande intresse återstod. Den 15.3.1697 in-tecknades till bankens säkerhet rotemästaren Nils Nilssons gård vid Västra lilla Hamnen i hörnet av Kyrkogatan för ett lån av 220 d smt. (AIIb:4)

1696 omtalas bland de i gården boende Christian Wijses änka Edela Caspersdotter Schröder, som 6.1.1696 gifte om sig med Jürgen Olander skräddare sedan dennes första hustru Jonas skräddares yngsta dotter Maria Jonasdatter avlidit. I bouppteckningen kallas hon Helena enligt W Berg.

Nils Nilsson och Jürgen Olander ingick den 20.8.1701 följande byte angående deras på en tomt belägne tillsammans liggande hus och hem:

Svärfadern Jonas Nilsson skraddare hade (sedan han ingått sitt andra giftermål) vid sin död lämnat sitt hus i ett så gäldbundet tillstånd att det lösa och fasta icke kunde räcka till kreditörerna. Han hade då två döttrar. Den äldsta var då nyligen gift med skraddaren Torsten Hall. Hennes syster Maria Jonasdotter var vid pass sju år gammal. Halva äldsta dotterns moderne hade åtgått till bröllopskost och hemgift. Till Marias moderne och halva äldsta systemens dito anvisade magistraten huset. Torsten Hall tog på sig förmynderskapet för den omyndiga men hann före sitt hastiga avlidande (begr. 4.5.1690) ej reda upp affärerna. Nils Nilsson, som gifte sig med Halls änka hade stannat i skuld till Jürgen Olander, som gift sig med yngsta dottern.

Nils Nilsson överlät därför först de husen och den halvpast av tomten, belägen i hörnet vid Västra lilla hamnen och Kyrkogatan å norra sidan, emellan Mäster Johan Henrik Kaldinigers hus å norra sidan och Jürgen Olanders å västra sidan i gatan, som han hittills bebott och skulle i stället tillträda svågern Jürgen Olanders boningshus och halva tomt (3.52) näst där intill i gatan bredvid Lars Timmermans hus i väster (3.53).

Nils Nilsson skrev, att ”emedan min nödortft fordrar intet mindre att få hus över huvudet för mig och de mina än någon anständig penningssumma till gälds och gravationers avbetalning, så cederar jag än vidare en del av den tillträdande min svågerns förr tillhöriga tomt till honom tillbaka”. Olanders längd vid gatan skulle bli 58 fot och Nils Nilsson behöll fram till Lars Timmermans tomt 28 fot. För detta skulle Nils Nilsson få 350 d smt.

Magistraten förordnade 2.3.1713 (enligt reg. 23.2.1713) åldermannen Oluf Svensson Winberg, mäster Henrich Matthisson glasmästare, mäster Conrad Esbjörnsson, mäster Per Persson handskmakare att värdera Nils Nilssons änkas hus på Kyrkogatan – Resultat: 360 d smt (EIIa:25)

Skraddare Jürgen Olander (1710–1730), deklarerade 1717, att han tillförne hade brukat tobak och snus men nu ville avstå. Detta år hade han *gesällerna Magnus Borgström och Sven Broberg* och *läredrängen Olof Berggren*. Han förekom som ålderman 1721. 1730 kallas Olander gammal, läredräng s.å. *Anders Wiberg*. Skraddaren Jürgen Olander begravdes Chr 31.3.1734.

11.9.1749: Ang den likvidation över avlidne skraddareåldermannen Jürgen Olanders och dess avlidna hustru Edela Schröders kvarlåtenskap som upprättats av *sonen ränte- och proviantmästare Samuel Olander* den 18.9.1735. 95 daler var avdelade till hustruns i förra giftet (med Christian Wijse) son *mäster Hans Wijses* barn Nicolaus, Caspar och döttrarna Stina och Sara Wijse stående hos deras förmyndare och fasterman *mäster Håkan Billing*

(3.54) Dottern Saras man *ostindiefararen Christian Erland* begärde 11.9.1745 (EIIa:37), att Billing skulle till honom utbetala hans hustru Saras och hennes syster Stinas arv.

Efter skraddaremästare Jürgen Olanders död 1734 såldes den 1.5.1735 gården till

skraddaremästare Håkan Billing,

som var besvägrad med arvingarna (bl.a. *räntmästare Samuel Olander*). Håkan Billing bytte gård med bildhuggare Joakim Beckman till vilkens gård 3.52 Håkan Billing flyttade före 1745, då han pantade sin nya gård.

Bildhuggare Joakim Beckman

omtalas här 1745–86 Han var f. 1697, död 29.1.1787 och gift med Maria Elisabeth Jörgensson, död 1752. Vid bouppteckningen efter henne 1752 värderades gården till 1 700 d smt. *Herman Jacob Bosche* bodde 1755 ibm i gården. 1775 ägde Beckman och guld- och silverarbetaren Bengt Hafrin (gift 1/ 24.6.1770 med Beckmans dotter Sara Elisabeth Beckman, döpt 16.5.1749, begr. 25.10.1776) $\frac{3}{8}$ var av gården. 1787 tillhörde Beckmans del hans arvingar.

1785–90: Enligt en felaktig uppgift av Berg (I:2, 137) var Bengt Hafrin född 1753 som son till *guldsmeden Anders Hafrin*, död före 12.11.1763. Men Bengt Hafrin berättade vid sin protest den 6.6.1766 mot att hans ansökan om att i Göteborg ”vinna verkstadsrum” hade avslagits (trots att antalet ledamöter förminskats genom Olof Fernlöfs dödsfall) att han hade fått möjlighet att få sin salige farbroder Anders Hafwerins verkstadsrum (det hade dock den 29.7.1755 transporterats till Johan Christopher Jungmarker) (EIIb:116). Om Anders H: se 2.14. I dennes bou 7.8.1756 talas om ”några brorsbarn i Växiö”. Då var Bengt bara 3 år. Ytterligare protest mot att magistraten föredragit andra sökande (t.ex. *Anders Reutz*) insände Bengt Hafrin 17.2.1768: se EIIb:135). Han fick burskap som guldsmed 7.6.1771. Vid bouppteckningen efter första hustrun den 27.12.1776 uppgick Bengt Hafrins förmögenhet till 1.056 daler: utom denna halva gård ägde han en trädgård i Östra Haga, inköpt 1775 för 120 d smt men sedan bebyggd med ett korsvirkeshus, ett fähus och försett med ett nytt plank. Den 16.1.1777 pantsatte guldsmeden Bengt Hafrin för skuld till *målaren Herr Johan C Weistern* på 400 d smt (66 rdr 32 sk.) sitt på Kyrkogatan vid Västra Hamnen belägna halva hus och gård. Hans andra hustru var Maria Elisabeth Rancke, döpt 14.0.1746, var dotter till *murmästare Benjamin Rancke, född c:a 1714, död 1764* och *Sara Grönvall, död 1751*.

Auktion företogs den 24.5.1787 på guld- och silverarbetaren H Bengt Hafrins rekvisition på dess på Kyrkogatshörnet vid Västra Hamnen belägna gård, bestående av $\frac{3}{4}$ tomt med därå befintlig åbyggnad och väggfast innanrede. Herr Hafrin tillkännagav, att den därintill liggande fjärdedels-tomten, som *saltmätareänkan Catharina Börgesson* innehade, även var anslagen till försäljning. Enligt magistratens brev av den 28.4.1662, vilket uppvisades, skulle även den tillhöra hans tomt. Tydligen ingen köpare denna gång.

Göteborgs auktionsprotokoll den 20.5.1790: På kassörernas L M Holmstens och Anders Carls-sons rekvisition ägde auktion rum på guldsmeden Mäster Bengt Hafrins i hörnet av Kyrkogatan och Västra Hamnen i fjärde roten under nummer 48 belägna hus och gård med allt väggfast inre-de. Värderad 883 rdr 16 skill specie men på Hafrins och J P Dolcks begäran var uppslagssumman 1087 rdr specie. Fastigheten gick till murmästare Johan Pål Dolck (se 1.29, avled 4.4.1798, alltså före ovanstående auktionsdatum”) för 1087, 8 rdr specie. Utgjordes enligt värderingsinstru-mentet av ett två vånings trähus med tillhörig tomt. Undre våningen bestod av tre boningsrum, ett kök, verkstad och ett litet rum där intill med förstuga och hamne (?) - och inkörselport åt Kyrko-gatan. Uti övre våningen ”var trij boningsrum, trij kök, därav ett ganska litet och ett visterhus. Huset vilade på en bjälkekällare med järnplåtar på trossningen och på gården äro av stolpar och bräder uppförde tvenne små bodar, som nyttjas till wisterhus och en vedbod, jämte ett avträdes-hus.”

Bengt Hafrin flyttade till Kungälv 1790: avled 1.1.1803.

1790 kallas gården skomakare Peter Söderdahls hus och 1800 hans änkas. 1807 tillhörde gården mäklaren Johan H Leffler (uppbud 1.4.1805).

Senare uppbud av 4.48–4.50

mäklare Anders Leffler	19.12.1814
kopparslagare C E Lilja	11.2.1833
grossh Johan E Geyer	8.5.1837
maria Theresia Leffler	17.4.1871